

О.В. Азаренко<sup>1</sup>, Ю.Ю. Гончаренко<sup>2</sup>, М.М. Дівізінюк<sup>3</sup>, Р.І. Шевченко<sup>4</sup>, О.С. Шевченко<sup>4</sup>

<sup>1</sup>Науково-дослідний лабораторно-експериментальний центр «БРАНД ТРЕЙД», Україна

<sup>2</sup>Європейський університет, Україна

<sup>3</sup>Інститут геохімії та навколишнього середовища НАН України, Україна

<sup>4</sup>Національний університет цивільного захисту України, Україна

## ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТІВ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ДЕРЖАВИ (ОСОБЛИВОСТІ ЯДЕРНИХ ТА ІНШИХ СТРАТЕГІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ)

У роботі визначаються об'єкти критичної інфраструктури держави, їх співвідношення зі стратегічними та іншими небезпечними об'єктами та виробництвами. Розглянуто поняття державної інфраструктури та процес формування терміну критична інфраструктура держави. Дано характеристику об'єктів стратегічного призначення. Проаналізовано значення понять потенційно-небезпечного, небезпечного виробничого та критично важливого об'єктів. Зроблено висновок про їхню тотожність на прикладі ядерного об'єкта.

**Ключові слова:** об'єкт критичної інфраструктури, ядерний об'єкт, терор, небезпечний об'єкт, охорона, концепція.

### Постановка проблеми

Перед Україною, як державою, що відстоює свою незалежність у війні, стоїть безліч різних завдань, одним із яких є захист об'єктів критичної інфраструктури від воєнно-терористичного впливу, рішення якої не тільки зберігає життя мирних громадян, а й забезпечує відстоювання суверенітету, територіальної цілісності та незалежного існування держави [1]. Розв'язання цього завдання здійснюється, як у воєнний період, так й в умовах мирного часу. Проблема полягає у визначенні об'єктів критичної інфраструктури держави, у співвідношенні їх зі стратегічними та іншими небезпечними об'єктами та виробництвами, що на практиці дозволяє визначати пріоритетність їх захисту у розрізі залучення технічних та матеріальних засобів.

### Аналіз останніх досліджень і публікацій

Термін інфраструктура, як складова частина державних матеріальних ресурсів, виник порівняно недавно [2-16]. Державну інфраструктуру прийнято поділяти на транспортну, інженерну, інформаційну, інноваційну та інші [17-37]. У державі також є специфічна інфраструктура, наприклад військова [38-41], діяльність якої носить закритий характер. Наприкінці ХХ століття у державній інфраструктурі стали виділяти її особливий вид – критичну інфраструктуру [42-45], а об'єкти, що входять до її складу, об'єктами критичної інфраструктури (ОКІ). Однак у термінологічній сфері України, у

практичному використанні, поряд із терміном ОКІ [46,47,66-68] продовжують використовуватись терміни потенційно небезпечний об'єкт (ПНО) [52-57], небезпечний виробничий об'єкт (НВО) [58,59], критично важливий об'єкт (КВО) [60-64] та стратегічний об'єкт (СО) [48-51].

### Мета та завдання дослідження

Виходячи з вищевикладеного, метою цієї статті є визначення співвідношення термінів об'єкт критичної інфраструктури, потенційно небезпечний об'єкт, небезпечний виробничий об'єкт та стратегічний об'єкт, з позицій забезпечення їх безпеки та протидії терористичним загрозам.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання.

1. Розглянути поняття державної інфраструктури та процес формування терміну критична інфраструктура держави.

2. Надати характеристику об'єктам стратегічного призначення.

3. Проаналізувати поняття потенційно-небезпечного, небезпечного виробничого та критично важливого об'єктів, Визначити загальні властивості цих об'єктів (на прикладі ядерних об'єктів) з позицій їх різнопланового захисту у розрізі залучення технічних та матеріальних засобів.

### Виклад основного матеріалу

**Поняття державної інфраструктури, процес формування терміну критична інфраструктура держави**

Поняття "інфраструктура" утворюється від злиття двох латинських слів "infra" - "нижче, під", і "структура" - "структура, розташування" [2-5]. Під інфраструктурою розуміють комплекс взаємно пов'язаних обслуговуючих об'єктів чи структур, що становлять і забезпечують основу функціонування системи.

До основних типів інфраструктур можна віднести:

- соціальну інфраструктуру як сукупність галузей та підприємств, які забезпечують нормальну життєдіяльність населення;
- транспортну інфраструктуру як сукупність галузей та підприємств транспорту [6-8];
- інженерну інфраструктуру як сукупність систем інженерно-технічного забезпечення будівель та споруд [9-16] та багато інших.

Між існуючими інфраструктурами існують складні зв'язки та взаємовідносини. Наприклад, інфраструктура економіки [17-21] являє собою сукупність галузей і видів діяльності, які обслуговують виробництво і господарство в цілому, і включає інфраструктури важкої та легкої промисловості, енергетики, транспорту та інших. Транспортна ж інфраструктура, у свою чергу, складається з інфраструктур авіаційного та залізничного транспорту, морського та річкового флотів, регіональних та міських транспортних інфраструктур [22-32].

У державних інфраструктурах є низка специфічних інфраструктур, які повноцінно функціонують за наявності закордонних, зовнішніх зв'язків:

- інноваційна, яка обслуговує інноваційну діяльність [33,34];
- ринкова, що забезпечує вільний рух товарів та послуг [35,36];
- інформаційна [37] та інші.

Є й інші спеціалізовані інфраструктури, наприклад, військова [38], діяльність яких має закритий характер.

Під національною чи державною інфраструктурою прийнято розуміти сукупність усіх галузей промисловості та сільського господарства, споруд, установ, транспорту та комунікаційних мереж, що дозволяють забезпечити життєдіяльність організацій та виробництв цієї країни. Наприклад, залізниці та автомобільні дороги, трубопроводи та лінії електропередач, стаціонарні та розвідні мости, аеродроми та порти, житлові будинки та виробничі споруди, електростанції та сховища різного призначення, телефон та телеграф, радіо та телебачення, Інтернет та інші засоби масової інформації та телекомунікації.

В інфраструктурі суверенної держави особливо виділяють мережі, системи та сектори (сукупність

елементів різних інфраструктур), від безпечної діяльності яких залежить стан навколишнього природного середовища, здоров'я та життя громадян та існування суспільства загалом. Комплекс таких секторів, систем чи мереж, вихід із ладу чи порушення функціонування яких здатне призвести до кризи загальнодержавному, регіональному чи місцевому рівні, стали називати критичної інфраструктурою [39,40].

Наприкінці двадцятого століття у зв'язку зі зростанням терористичної загрози в розвинених країнах розпочалися дискусії щодо вразливості національних інфраструктур [41]. Увага експертів була спрямована не лише на інформаційні (кібернетичні) інфраструктури, а й на всі інші сфери забезпечення життєдіяльності суспільства.

Серед країн Європи проблематикою забезпечення безпеки об'єктів критичної інфраструктури першими почали займатися у Великій Британії, де було дано визначення критичної національної інфраструктури як сукупності систем, які насамперед важливі для функціонування держави. До них були віднесені об'єкти, ліквідація або порушення роботи яких могла б наразити на загрозу життя громадян, завдати серйозних негативних економічних або соціальних наслідків для суспільства або її великої частини. Це органи державного управління та рятувальні служби, джерела теплової та електричної енергії. Це сховища палива, водопровід, каналізація та телекомунікації. Це продовольство та санітарія (утилізація сміття), фінанси та економіка, комунікаційні мережі та служби, юстиція та захист громадського порядку. Це соціальне обслуговування, освіта та наука, прогноз та інформування про екстремальні гідрометеорологічні явища [42].

У 1998 році доктриною 63-го президента США критична інфраструктура була визначена як сукупність основних систем, які мають матеріальну або віртуальну платформу та впливають на фундаментальність економіки держави [43] – це телекомунікації, енергосистеми, банківський та фінансовий сектори, транспортна система, система водопостачання та рятувальні служби [44,45].

Всі європейські держави згодом також стали виділяти критичні національні інфраструктури, під якими розумілася сукупність систем, порушення функціонування однієї з яких може завдати серйозної шкоди економіці держави або призвести до негативних соціальних наслідків для суспільства.

Після подій 11 вересня 2001 року в лютому 2003 року в США було прийнято Національну стратегію фізичної охорони критичної інфраструктури. Порівняно з доктриною 1998 року до її складу були включені ядерні електростанції,

греблі, хімічна промисловість, сховища небезпечних речовин, бази оборонної промисловості.

Наразі в країнах Євросоюзу визначено, що критична інфраструктура включає фізичні об'єкти, ресурси, послуги та інформаційно-технічні засоби, мережі та інші інфраструктурні активи, порушення чи знищення яких призводить до серйозних наслідків для здоров'я, безпеки чи економічного добробуту громадян чи ефективного функціонування уряду.

В Україні на законодавчому рівні критична інфраструктура з'явилася у 2017 [46] році та остаточно оформилася у 2022 [47]. Цей Закон України містить основні визначення, що відповідають європейським стандартам.

Отже, під критичною інфраструктурою слід розуміти сукупність підприємств, мереж, систем, вихід з ладу чи порушення функціонування яких може спричинити втрату управління або завдати істотних збитків на загальнодержавному, регіональному, місцевому чи об'єктовому рівні. Вхідні до її складу атомні та гідроелектростанції, хімічні та нафтохімічні комбінати, металургійні заводи та безліч інших державних підприємств та приватних установ стратегічного призначення.

#### **Характеристика об'єктів стратегічного призначення**

Вважається [48,49], що термін стратегічний об'єкт широко (публічно) починає використовуватися в період першої світової війни, не лише у спеціалізованих виданнях, а й у засобах масової інформації на той час (газетах, журналах, листівках). Це час масштабних сухопутних боїв та морських баталій, появи нових бойових та технічних засобів, зіткнення мільйонних армій на кількох континентах. Цей термін тепер використовується не лише до військових об'єктів як артилерійські позиції, місця великого скупчення військ, склади боєприпасів, а й до цивільних об'єктів, як вузлові залізничні станції, ключові мости через водні перепони, тунелі та інше.

В наш час вважається, що об'єкти стратегічного значення – це великі адміністративно-промислові та військові об'єкти, знищення чи оволодіння якими в ході військових дій може призвести до корінної зміни обстановки на театрі воєнних дій, забезпечити виконання стратегічних завдань та загалом визначити результат війни [50]. Як правило [51], до цих об'єктів відносять ракетні позиції, авіаційні бази та аеродроми, військово-морські бази та порти, склади ядерної зброї, командні пункти та штаби, а також об'єкти органів державної влади та управління, великі адміністративно-політичні, промислові центри та енергетичні вузли.

На жаль, немає закону про стратегічні об'єкти, але існує стійка думка, що в таких об'єктах як міст,

вокзал, метро та інші нічого стратегічного немає. Міст – це просто річкова переправа, єдине завдання якої – пропускати транспорт та пішоходів. Вокзал – це просто залізнична станція, єдине завдання якої – надавати послуги пасажиром. Метро – це просто система громадського транспорту, єдине завдання якого – надавати послуги пасажиром. Будівля міської адміністрації чи відділу поліції – це просто будівля, в якій сидять оплачені платниками податків співробітники, єдине завдання яких – надавати послуги громадянам. Всі ці об'єкти можуть нести певну небезпеку, іноді технічно складні, але стратегічного в них немає нічого. Тому зовсім не потрібно надмірно обмежувати доступ до них і здійснювати охорону.

#### **Поняття потенційно-небезпечного, небезпечного виробничого та критично важливого об'єктів**

Потенційно небезпечний об'єкт (ПОО) – об'єкт, на якому використовують, виробляють, переробляють, зберігають або транспортують радіоактивні, вибухопожежонебезпечні, небезпечні хімічні та біологічні речовини, що створюють реальну загрозу виникнення джерела надзвичайної ситуації [52].

До подібних об'єктів також належать об'єкти, на яких, відповідно до проектної документації, може перебувати понад п'ять тисяч осіб.

Ці об'єкти також прийнято розділяти на технічно складні та унікальні об'єкти. До перших, тобто технічно складних об'єктів [53,54], прийнято відносити такі споруди.

1. Об'єкти атомної енергетики (АЕС, сховища ядерного палива та радіоактивних відходів).

2. Гідроелектричні станції та інші гідротехнічні споруди.

3. Морські порти та термінали.

4. Споруди зв'язку (радіо та телевізійні вежі, наземні та підземні пункти комунікаційних вузлових з'єднань, антенні поля та телефонні станції).

5. Теплові електростанції та котельні.

6. Лінії електропередач та трансформаторні розподільчі станції.

7. Об'єкти авіаційної та космічної інфраструктури.

8. Об'єкти інфраструктури залізничного та автомобільного транспорту (тунелі, шляхопроводи, розв'язки), а також канатні дороги.

9. Метрополітен.

10. Небезпечні провадження (підприємства).

До других, тобто унікальних об'єктів [55-57], прийнято відносити споруди, які не увійшли до групи технічно складних, але мають одну з наступних технічних характеристик.

1. Висота об'єкта понад 100 метрів.

2. Прольоти або один із прольотів об'єкта понад 100 метрів.

3. Консолі або одна з консолей об'єкта понад 20 метрів.

4. Заглиблення підземної частини об'єкта понад 15 метрів нижче від планувальної позначки землі.

Небезпечний виробничий об'єкт (ОПО) — у сенсі цього висловлювання виробничий об'єкт, під час експлуатації якого високий ризик аварій чи інших інцидентів [58]. З юридичної точки зору, що діє ще до анексії Криму, ключова відмінність між ПЗО та ОПЗ полягала в тому, який державний орган видаватиме паспорт об'єкта, МНС (тепер ДНСУ) або Держпраці (тепер Мінінфраструктури) України, а який узгоджує [59].

Критично важливий об'єкт (КВО) — це об'єкт, порушення чи припинення функціонування якого призведе до втрати управління економікою держави, одного чи кількох державних суб'єктів чи адміністративно-територіальних одиниць державного суб'єкта, їх незворотної негативної зміни (руйнування) або суттєвого зниження безпеки життєдіяльності населення [60].

За значимістю чи масштабами потенційних загроз КВО прийнято розділяти на об'єкти загальнодержавного, суб'єктового чи регіонального рівня, муніципального (територіального) чи місцевого рівня.

За видами специфічних загроз КВО характеризують як небезпечні підприємства чи об'єкти за однією чи декількома класифікаційними ознаками. Це ядерно небезпечні об'єкти до яких належать АЕС, ядерні установки науково-дослідного та виробничого призначення, а також підприємства зі зберігання, переробки та утилізації ядерних матеріалів та ядерного палива. До радіаційно небезпечних об'єктів належать підприємства зі зберігання, переробки та утилізації радіоактивних відходів, а також науково-дослідні, виробничі та медичні установи, які використовують у своїй повсякденній діяльності радіоактивні матеріали та речовини. Хімічно небезпечні об'єкти — це хімічні та нафтохімічні виробництва, металургійні та машинобудівні комбінати, підприємства з виробництва радіоелектронного та електротехнічного обладнання, а також підприємства харчової промисловості. Біологічно небезпечні об'єкти — це підприємства з переробки та зберігання різної сільськогосподарської продукції, фармацевтичні та текстильні комплекси, а також фермерські господарства різного профілю (птахівничі, м'ясо-молочні, бавовняні та інші). До техногенно-небезпечних об'єктів належать залізничні вузли, морські порти та аеропорти, метрополітени, мости, шляхопроводи та тунелі, об'єкти паливо-енергетичного комплексу, теплові

електростанції та котельні, лінії електропередач та трансформаторні розподільчі станції. До вибухопожежо-небезпечних об'єктів відносять магістральні нафто та газопроводи, газокompресорні та нафтоперекачувальні станції, сховища нафти та зрідженого газу, а також підприємства з виробництва та переробки рідкофазних та твердих вибухових речовин. До гідродинамічних небезпечних об'єктів відносять гідротехнічні споруди промислового та водно-господарського призначення, такі як греблі, шлюзи, доки та інші. Останній, восьмий вид, відповідно до класифікаційних специфічних загроз, це інформаційно та телекомунікаційно небезпечні об'єкти. До них відносяться об'єкти державного управління (стаціонарні та мобільні пункти управління, вузли телефонного, телевізійного та радіозв'язку), а також об'єкти інформаційної та телекомунікаційної інфраструктури, такі як телевізійні та радіоцентри, серверні та комутаційні станції, концертні та кінозали, а також місця проведення громадських заходів.

Крім цього національними системами може бути передбачено встановлення додаткових класів КВО залежно від їхньої значущості, рівня очікуваних загроз та прогнозованих просторово-часових наслідків від їхнього настання.

#### **Властивості ядерних об'єктів**

Ядерний об'єкт це підприємство (організація), на території якого використовуються або зберігаються ядерні матеріали, які відпрацювали ядерні матеріали, експлуатаційні радіоактивні відходи або розміщується та (або) експлуатується ядерна установка та (або) пункт зберігання [61]. Ядерна установка — це будь-яка установка, на якій виробляються, обробляються або перебувають у обігу радіоактивні чи матеріали, що діляться в кількостях, при яких необхідно брати до уваги питання ядерної безпеки [62]. Це споруди з енергетичними реакторами, а також споруди з промисловими, експериментальними та дослідницькими реакторами, критичними та підкритичними ядерними стендами (складаннями), прискорювачі заряджених частинок високих енергій, сховища радіоактивних відходів, підприємства для збагачення урану та виробництва ядерного палива. Необхідно зазначити, що відповідно до Конвенції про фізичний захист ядерного матеріалу та ядерних установок [63], «ядерна установка» означає установку (включаючи пов'язані з нею будівлі та обладнання), на якій здійснюється виробництво, переробка, використання, обробка, зберігання або поховання ядерного матеріалу, якщо пошкодження або втручання в експлуатацію такої установки може



призвести до значного опромінення або значного викиду радіоактивних матеріалів.

Виходячи з цього, ядерними об'єктами в Україні є атомні електростанції (АЕС), комбінати з видобутку та збагачення урану, підприємства зі зберігання радіоактивних відходів та відпрацьованого палива, наукові та освітні установи з дослідницькими реакторами, ядерними збірками та прискорювачами. Кожен із цих об'єктів, відповідно до законодавства України [64], належним чином охороняється та захищається як стратегічний об'єкт держави. Цей висновок можна зробити з того, що підрозділи служби фізичного захисту ядерних об'єктів та підрозділи, що охороняють військові об'єкти, керуються тим самим військовим документом – Статутом гарнізонної та вартової служби Збройних Сил України [65].

У той самий час, як показує якісне порівняння [66-68], кожен ядерний об'єкт є потенційно-небезпечним об'єктом, і об'єктом небезпечного виробництва, і критично важливим об'єктом.

## Висновки

Таким чином, з позицій оцінки складових частин критичної інфраструктури України, поняття потенційно-небезпечний об'єкт, об'єкт небезпечного виробництва, критично важливий об'єкт та стратегічний об'єкт можна вважати тотожними стосовно ядерних об'єктів.

Пролонгуючи міркування таким чином, можна підтвердити справедливність цієї тотожності стосовно інших об'єктів критичної інфраструктури, наприклад, гідро та теплоенергетики, нафтохімії та інше.

## Література

- [illegible]

- [http://www.remontspb.ua/index.php?option=com\\_content&task=view&id=3926](http://www.remontspb.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=3926)
10. Инженерные сети. Википедия. Режим доступа: <https://ua.wikipedia.org/wiki/%D0%98%D0>
11. Электрическая сеть. Википедия. Режим доступа: <https://ua.wikipedia.org/wiki/%D0%AD%D0%BB%D0%B5>
12. Superconductors Enter Commercial Utility Service. American Superconductor and Long Island Power Authority commission the grid's first transmission cable. Retrieved from: <http://spectrum.ieee.org/energy/the-smarter-grid/superconductors-enter-commercial-utility-service>
13. Superconductors come of age. A South Korean company has placed by far the biggest commercial order for superconducting wires. Retrieved from: <http://www.nature.com/news/2010/101008/full/news.2010.527.html>
14. Воздушные линии электропередачи / Магидин Ф. А.; Под ред. А. Н. Трифонова. – М.: Высшая школа, 1991. – 208 с.
15. Рожкова Л. Д. Электрооборудование станций и подстанций. / Л.Д. Рожкова. - М.: Энергоатомиздат, 1987. – 648 с.
16. Миротина Л.Б. Транспортная логистика: Учебник. – 2-е изд., стереотип. / Л.Б. Миротина – М.: Издательство «Экзамен», 2009. – 302 с.
17. Инфраструктура экономики. Режим доступа: <http://www.grandars.ua/student/nac-ekonomika/infrastruktura-ekonomiki.html>
18. Инфраструктура национальной экономики. Википедия. Режим доступа: <https://ua.wikipedia.org/wiki/%D0%98%D0%BD%D1%84%D1>
19. Егян А. Инвестиции в инфраструктуру: Деньги, проекты, интересы. ГЧП, концессии, проектное финансирование. / А. Егян – М.: Альпина Паблишер, 2015. – 715 с.
20. Кошелев А.Н. Национальная экономика. Конспект лекций. / А.Н. Кошелев – М.: Высшая школа, 2008. – 160 с.
21. North D.C. Institutions, institutional change and economic performance. Cambridge. 1990. P.40, 68.
22. Инфраструктура воздушного транспорта. Режим доступа : <http://new.atoevents.ua/events/infrastructure/>
23. Инфраструктура воздушного транспорта. Режим доступа : <http://www.ato.ua/category/events/infrastruktura-vozdushnogo-transporta>
24. Проблемы понятия инфраструктуры железнодорожного транспорта общего пользования. Режим доступа : [http://bmpravo.ua/show\\_stat.php?stat=841](http://bmpravo.ua/show_stat.php?stat=841)
25. Определение понятия «инфраструктура железнодорожного транспорта общего пользования». Режим доступа : <http://alexeyborisov.ua/dictionary/585/>
26. Инфраструктура железнодорожного транспорта общего пользования. Режим доступа : <http://official.academic.ua/8444/%>
27. Международная инфраструктура морского транспорта. Режим доступа : [https://prezi.com/jtvjok\\_cz55h/presentation/](https://prezi.com/jtvjok_cz55h/presentation/)
28. Современные вопросы портовой и транспортной инфраструктуры. Режим доступа : <http://www.apk-inform.com/ua/exclusive/topic/1016300#.WInYnnavct>
29. Внутренний водный транспорт. Режим доступа : [http://studme.org/1744030223469/logistika/vnutrennij\\_vodnyy\\_transport](http://studme.org/1744030223469/logistika/vnutrennij_vodnyy_transport)
30. Ключевые проблемы функционирования и развития инфраструктуры внутреннего водного транспорта. Режим доступа : <http://cyberleninka.ua/article/n/kluychevye-problemy->

[funktcionirovaniya-i-razvitiya-infrastruktury-vnutrennego-vodnogo-transporta](#)

31. Рыночная инфраструктура региона: сущность, механизмы и пути развития. Режим доступа: <http://studopedia.org/8-166130.html>
32. Развитие региональной инфраструктуры. Режим доступа : [http://knutd.com.ua/publications/pdf/International\\_editions/Natrosvili201505222.pdf](http://knutd.com.ua/publications/pdf/International_editions/Natrosvili201505222.pdf)
33. Соловьев В.П. Инновационная инфраструктура как фактор социальной адаптации к условиям технологического развития. / В.П. Соловьев. - Режим доступа : <http://iee.org.ua/files/pub/svpinfr.pdf>
34. Инновационная инфраструктура 2017-2021. Кабинет министров Украины утвердил проект «Концепции Государственной целевой экономической программы развития инновационной инфраструктуры». Режим доступа : [https://www.eduget.com/news/innovacionnaya\\_infrastruktur\\_a\\_2017-2021-357](https://www.eduget.com/news/innovacionnaya_infrastruktur_a_2017-2021-357)
35. Рыночная инфраструктура. Режим доступа : <http://econominfo.ru/view-article.php?id=31>
36. Инфраструктура рынка. Формирование рыночной инфраструктуры в Украине. Режим доступа : <http://www.megos.org.ua/navczannia/tema7.1.polit.page.html>
37. Информационная инфраструктура. Режим доступа : <https://ua.wikipedia.org/wiki/%D0%98%D0>
38. Военная инфраструктура это. Режим доступа : [http://safety\\_buildings.academic.ua/71/%D0%92%D0](http://safety_buildings.academic.ua/71/%D0%92%D0)
39. Critical infrastructure – content, structure and problems of its protection. Retrieved from : [https://www.google.com.ua/?gfe\\_rd=cr&ei=gVWAWMT9FNKBYOZnOAE](https://www.google.com.ua/?gfe_rd=cr&ei=gVWAWMT9FNKBYOZnOAE)
40. Хофрейтер Л. Критическая инфраструктура – содержание, структура и проблемы ее защиты. / Л. Хофрейтер. - Режим доступа : <http://jml2012.indexcopernicus.com/fulltxt.php?ICID=1129729>
41. Hofreiter, L. a kol. Ochrana objektov kritickej dopravnej infraštruktúry, Žilinská univerzita v Žiline/EDIS, Žilina, 2013. Retrieved from : <http://jml2013.indexcopernicus.com/fulltxt.php>
42. Linhart, P., Richter, R. Ochrana kritické infrastruktury. 2003. Retrieved from : [http://www.mvcr.cz/casopisy/112/3\\_2003/linhart.html](http://www.mvcr.cz/casopisy/112/3_2003/linhart.html)
43. Presidential Decision Directive 63. 1998. Retrieved from : <https://www.fas.org/irp/offdocs/pdd/pdd-63.htm>
44. The National Strategy for the Physical Protection of Critical Infrastructures and Key Assets. Retrieved from : <http://www.whitehouse.gov/pcipb/physical.html>
45. О ходе реализации плана защиты информационных систем США. Режим доступа : [http://www.soldiering.ua/psychology/plan\\_defence\\_infosys.php](http://www.soldiering.ua/psychology/plan_defence_infosys.php)
46. Указ Президента України №8/2017. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про удосконалення заходів забезпечення захисту об'єктів критичної інфраструктури». Режим доступа : <https://www.president.gov.ua/documents/82017-21058>
47. Закон України «Про критичну інфраструктуру» {Із змінами, внесеними згідно із Законом № 2684-ІХ від 18.10.2022}. Режим доступа : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1882-20#Text>
48. Стратегический объект (Александр Минаков). Режим доступа : <https://minakovas.livejournal.com/140929.html>

49. Объекты стратегического значения. Режим доступа : <https://border.academic.ua/686/%D0%9E%>
50. Постанова КМУ від 04.03.2015 р. № 83 «Про затвердження переліку об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави». Режим доступа : <https://document.vobu.ua/doc/7863>
51. Предмет и объект стратегического планирования как науки. Основные аспекты стратегического планирования. Режим доступа : [http://static.scbist.com/scb/uploaded/1\\_1359052624.pdf](http://static.scbist.com/scb/uploaded/1_1359052624.pdf)
52. Потенциально опасный объект. Главная энциклопедия. Режим доступа : <https://fireman.club/inseklodepia/potentsialno-opasnyiy-obekt/>
53. Техническое регулирование в строительстве. Аналитический обзор мирового опыта : Snip Innovative Technologies ; рук. Серых А. — Чикаго: SNIP, 2010. - 889 с. Режим доступа : [http://iceg.com.ua/wp-content/uploads/2016/04/techno\\_reg\\_stroi\\_world.pdf](http://iceg.com.ua/wp-content/uploads/2016/04/techno_reg_stroi_world.pdf)
54. Экспертиза проектов в новых условиях. Режим доступа : <https://buhqalter.com.ua/articles/details/182686/>
55. Уникальные Здания и Сооружения 2020. Режим доступа : <https://artfasad.com/unikalnyye-zdaniya-i-sooruzheniya/>
56. Термин: Уникальное здание (сооружение). Режим доступа : [https://kostroma-diagnostics.ua/vocab/unikalnoe-zdanie-\(sooruzhenie\)/](https://kostroma-diagnostics.ua/vocab/unikalnoe-zdanie-(sooruzhenie)/)
57. Мониторинг уникальных зданий и сооружений. Режим доступа : <https://smis-expert.com/blog/monitoring-unikalnykh-zdaniy-i-sooruzheniy/>
58. Опасный производственный объект. Режим доступа : <https://ua.wikipedia.org/wiki/>
59. Идентификация ОПО и ПОО. Режим доступа : <https://www.dracar.org/usluzhi/identifikatsiya-opo-i-poo/>
60. Критически важный объект. Главная энциклопедия. Режим доступа : <https://fireman.club/inseklodepia/kriticheski-vazhnyiy-obekt-kvo/>
61. Что такое ядерный объект. Режим доступа : <http://multilang.etalonline.by/ru/Term/Index/26809?langName=ru&size=25&page=1&ch=%D0%AF&type=3>
62. Ядерная установка. Режим доступа : <https://ua.wikipedia.org/wiki/%D0%AF%>
63. Конвенция о физической защите ядерного материала и ядерных установок. Режим доступа : [https://www.un.org/ru/documents/decl\\_conv/conventions/nucmat\\_protection.shtml](https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/nucmat_protection.shtml)
64. Закон України «Про фізичний захист ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання». Режим доступа : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2064-14#Text>
65. Закон України «Про Статут гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 22-23, ст.196.
66. Азаренко Е.В. Защита критической инфраструктуры государства от террористического воздействия / Е.В. Азаренко, Ю.Ю. Гончаренко, М.М. Дивизинюк, М.И. Ожиганова // Київ: ИГНС НАНУ, 2018. 84 с. (ISBN 978-617-7187-25-6).
67. Азаренко Е.В. Информационно-технические методы предотвращения чрезвычайных ситуаций террористического характера на объектах критической инфраструктуры. Часть 1. С использованием активных импульсных радиолокационных средств / Е.В. Азаренко, Ю.Ю. Гончаренко, М.М. Дивизинюк, С.В. Лазаренко, М.И.

*Ожиганова – Монографія. Київ: ІГНС НАНУ. 2019. – 164 с. ISBN 978-617-7187-33-1*

68. Дівізінюк М.М. *Теоретичні засади парадигми «цивільний захист»* / М.М. Дівізінюк, С.А. Єременко, О.А. Левстеров, А.В. Пруський, В.В. Стрілець, В.М. Стрілець, Р.І. Шевченко // *Монографія. Київ: ТОВ «АЗИМУТ-ПРИНТ»*. 2022. 335 с. (ISBN 978-617-8015-20-6).

## References

- Ожиганова – Монографія. Київ: ІГНС НАНУ. 2019. – 164 с. ISBN 978-617-7187-33-1*
68. Дівізінюк М.М. Теоретичні засади парадигми «цивільний захист» / М.М. Дівізінюк, С.А. Єременко, О.А. Левтеров, А.В. Пруський, В.В. Стрілець, В.М. Стрілець, Р.І. Шевченко // Монографія. Київ.: ТОВ «АЗИМУТ-ПРИНТ». 2022. 335 с. (ISBN 978-617-8015-20-6).
- ### References
- Kliuchove zavdannia nashoi derzhavy. Search. Retrieved from : <https://www.president.gov.ua/news/speeches>
  - Ynfrastruktura – Vykipydia. Retrieved from : <https://ru.wikipedia.org/wiki/>
  - Infrastructure and transport developments. Retrieved from : <http://www.skyscrapercity.com/forumdisplay.php?f=3345>
  - Patrik Kotas. (2007) Dopravní systémy a stavby. Praha: Nakladatelství ČVUT, 353 p.
  - Ynfrastruktura (Infrastructure) – eto. Retrieved from : [http://forexaw.com/TERMs/Industry/Plants\\_and\\_soobruzheniya/l853\\_%D0](http://forexaw.com/TERMs/Industry/Plants_and_soobruzheniya/l853_%D0)
  - Poniatye y rol transportnoi ynfrastrukturы. Retrieved from : <http://www.trmotion.ua/mijs-414-1.html>
  - Poniatye y znachenye transportnoi ynfrastrukturі. Retrieved from : [http://knowledge.allbest.ua/transport/2c0a65635a3bc78b5c43b88521306d37\\_0.html](http://knowledge.allbest.ua/transport/2c0a65635a3bc78b5c43b88521306d37_0.html)
  - Transportnaia ynfrastruktura – Vykipydia. Retrieved from : <https://ua.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D0%B5>
  - Ynzhenerno-tekhnycheskaia ynfrastruktura. Chto eto takoe. Retrieved from : [http://www.remontspb.ua/index.php?option=com\\_content&task=view&id=3926](http://www.remontspb.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=3926)
  - Ynzhenerne sety. Vykipedyia. Retrieved from : <https://ua.wikipedia.org/wiki/%D0%98%D0%B5>
  - Elektrycheskaia set. Vykipydia. Retrieved from : <https://ua.wikipedia.org/wiki/%D0%AD%D0%BB%D0%B5>
  - Superconductors Enter Commercial Utility Service. American Superconductor and Long Island Power Authority commission the grids first transmission cable. Retrieved from : <http://spectrum.ieee.org/energy/the-smarter-grid/superconductors-enter-commercial-utility-service>
  - Superconductors come of age. A South Korean company has placed by far the biggest commercial order for superconducting wires. Retrieved from : <http://www.nature.com/news/2010/101008/full/news.2010.527.html>
  - Mahydyn F. A. (1991)Vozdushnie lynyy elektropredachy. M.: Visshaia shkola, 208 p.
  - Rozhkova L. D. (1987) Eektrooborudovanye stantsyi y podstantsyi. M.: Enerhoatomizdat, 648 p.
  - Myrotyna L.B. (2009) Transportnaia lohystyka: Uchebnyk. – 2-e yzd., stereotyp. M.: Yzdatelstvo «Eksamen», 302 p.
  - Ynfrastruktura ekonomiky. Retrieved from : <http://www.grandars.ua/student/nac-ekonomika/infrastruktura-ekonomiki.html>
  - Ynfrastruktura natsionalnoi ekonomiky. Vykipydia. Retrieved from : <https://ua.wikipedia.org/wiki/%D0%98%D0%BD%D1%84%D1>
  - Ehanian A. (2015) Ynvestytsyy v ynfrastrukturу: Denhy, proekty, ynteresi. HChP, kontsessyy, projektnoe fynansyrovanye. M.: Alpyna Pablysher, 715 p.
  - Koshelev A.N. (2008) Natsyonalnaia ekonomyka. Konspekt lektsyi. M.: Visshaia shkola, 160 p.
  - North D.C. (1990) Institutions, institutional change and economic performance. Cambridge. P.40, 68.
  - Ynfrastruktura vozdušnoho transporta. Retrieved from : <http://new.atoevents.ua/events/infrastructure/>
  - Ynfrastruktura vozdušnoho transporta. Retrieved from : <http://www.ato.ua/category/events/infrastruktura-vozdušnogo-transporta>
  - Problemi poniatyia ynfrastrukturі zheleznodorozhnogo transporta obshchego polzovanyia. Retrieved from : [http://bmpravou.ua/show\\_stat.php?stat=841](http://bmpravou.ua/show_stat.php?stat=841)
  - Opredelenye poniatiya «ynfrastruktura zheleznodorozhnogo transporta obshchego polzovanyia». Retrieved from : <http://alexeyborisov.ua/dictionary/585/>
  - Ynfrastruktura zheleznodorozhnogo transporta obshchego polzovanyia. Retrieved from : <http://official.academic.ua/8444/%>
  - Mezhdunarodnaia ynfrastruktura morskoho transporta. Retrieved from : [https://prezi.com/jtvjok\\_cz55h/presentation/](https://prezi.com/jtvjok_cz55h/presentation/)
  - Sovremennie voprosy portovoi y transportnoi ynfrastrukturі. Retrieved from : <http://www.apk-inform.com/ua/exclusive/topic/1016300#.WlnYnnavct>
  - Vnutrennyi vodnii transport. Retrieved from : [http://studme.org/1744030223469/logistika/vnutrenniy\\_vodny\\_transport](http://studme.org/1744030223469/logistika/vnutrenniy_vodny_transport)
  - Kliuchevye problemi funktsionirovaniya y razvitiya ynfrastrukturі vnutrennego vodnoho transporta. Retrieved from : <http://cyberleninka.ua/article/n/klyuchevye-problemy-funktsionirovaniya-i-razvitiya-infrastrukturny-vnutrennegovodnogotransporta>
  - Rinchnaia ynfrastruktura rehyona: sushchnost, mekhanizmy y puty razvitiya. Retrieved from : <http://studopedia.org/8-166130.html>
  - Razvitye rehyonalnoi ynfrastrukturі. Retrieved from : [http://knutd.com.ua/publications/pdf/International\\_editions/Natrosvili201505222.pdf](http://knutd.com.ua/publications/pdf/International_editions/Natrosvili201505222.pdf)
  - Solovev V.P. Ynnovatsyonnaia ynfrastruktura kak faktor sotsyalnoi adaptatsyy k usloviyam tekhnolohicheskogo razvitiya. Retrieved from : <http://iee.org.ua/files/pub/svpinfr.pdf>
  - Ynnovatsyonnaia ynfrastruktura 2017-2021. Kabynet mynistrov Ukrainy utverdyl proekt «Kontseptsyy Hosudarstvennoi tselevoi ekonomycheskoi prohrammi razvitiya ynnovatsyonnoi ynfrastrukturі». Retrieved from : [https://www.eduget.com/news/innovacionnaya\\_infrastruktur\\_a\\_2017-2021-357](https://www.eduget.com/news/innovacionnaya_infrastruktur_a_2017-2021-357)
  - Rinchnaia ynfrastruktura. Retrieved from : <http://econominfo.ru/view-article.php?id=31>
  - Ynfrastruktura rinka. Formyrovanye rinchnoi ynfrastrukturі v Ukrainе. Retrieved from : <http://www.megos.org.ua/navczannia/tema7.1.polit.page.htm>
  - Ynfarmatsyonnaia ynfrastruktura. Retrieved from : <https://ua.wikipedia.org/wiki/%D0%98%D0%B5>
  - Voennaia ynfrastruktura eto. Retrieved from : [http://safety\\_buildings.academic.ua/71/%D0%92%D0](http://safety_buildings.academic.ua/71/%D0%92%D0)
  - Critical infrastructure – content, structure and problems of its protection. Retrieved from : [https://www.google.com.ua/?gfe\\_rd=cr&ei=gVWAWMT9FNKBYOZnOAE](https://www.google.com.ua/?gfe_rd=cr&ei=gVWAWMT9FNKBYOZnOAE)
  - Khofreiter L. Krytycheskaia ynfrastruktura – sodержanye, struktura y problemy ee zashchyti. Retrieved from : <http://jml2012.indexcopernicus.com/fulltxt.php?ICID=1129729>
  - Hofreiter, L. a kol. (2013): Ochrana objektov kritichej dopravnej infrastrukturny, Žilinská univerzita v Žiline. EDIS, Žilina. Retrieved from : <http://jml2013.indexcopernicus.com/fulltxt.php>



42. Linhart, P., Richter, R. (2003): Ochrana kritické infrastruktury. Retrieved from : [http://www.mvcr.cz/casopisy/112/3\\_2003/linhart.html](http://www.mvcr.cz/casopisy/112/3_2003/linhart.html)
43. Presidential Decision Directive 63 (1998) Retrieved from : <https://www.fas.org/irp/offdocs/pdd/pdd-63.htm>
44. The National Strategy for the Physical Protection of Critical Infrastructures and Key Asset. Retrieved from : <http://www.whitehouse.gov/pcipb/physical.html>
45. O khode realizatsii plana zashchity ynfomatyyonnykh system SSHA. Retrieved from : [http://www.soldiering.ua/psychology/plan\\_defence\\_infosys.php](http://www.soldiering.ua/psychology/plan_defence_infosys.php)
46. Ukaz Prezidenta Ukrainy №8/2017. Pro rishennia Rady natsionalnoi bezpeky i oborony Ukrainy vid 29 hrudnia 2016 roku «Pro udoskonalennia zakhodiv zabezpechennia zakhystu ob'ektiv krytychnoi infrastruktury». Retrieved from : <https://www.president.gov.ua/documents/82017-21058>
47. Zakon Ukrainy «Pro krytychnu infrastrukturu» {Iz zminamy, vnesenymy zghidno iz Zakonom № 2684-IX vid 18.10.2022}. Retrieved from : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1882-20#Text>
48. Stratehicheskyy ob'ekt (Aleksandr Mynakov). Retrieved from : <https://minakovas.livejournal.com/140929.html>
49. Ob'ekti stratehicheskoho znachennia. Retrieved from : <https://border.academic.ua/686/%D0%9E%>
50. Postanova KМУ vid 04.03.2015 r. № 83 «Pro zatverdzhennia pereliku ob'ektiv derzhavnoi vlasnosti, shcho maiut stratehichne znachennia dlia ekonomiky i bezpeky derzhavy». Retrieved from : <https://document.vobu.ua/doc/7863>
51. Predmet y ob'ekt stratehicheskoho planirovaniya kak nauky. Osnovnie aspekty stratehicheskoho planirovaniya. Retrieved from : [http://static.scbist.com/scb/uploaded/1\\_1359052624.pdf](http://static.scbist.com/scb/uploaded/1_1359052624.pdf)
52. Potentsialno opasnyy ob'ekt. Hlavnaia entsyklopediya. Retrieved from : <https://fireman.club/inseklodepia/potentsialno-opasnyiy-obekt/>
53. Serikh A (2010) Tekhnicheskoe rehulyrovanye v stroitelstve. Analyticheskyy obzor myrovogo opita. Snip Innovative Technologies ; ruk.. Chykhao: SNIP, 889 p. Retrieved from : [http://iceg.com.ua/wp-content/uploads/2016/04/techno\\_reg\\_stroi\\_world.pdf](http://iceg.com.ua/wp-content/uploads/2016/04/techno_reg_stroi_world.pdf)
54. Ekspertyza proektov v novikh usloviakh. Retrieved from : <https://buhgalter.com.ua/articles/details/182686/>
55. Unikalnie Zdaniya y Sooruzheniya (2020). Retrieved from : <https://artfasad.com/unikalnyye-zdaniya-i-sooruzheniya/>
56. Termyn: Unikalnoe zdanye (sooruzhenye). Retrieved from : [https://kostroma-diagnostics.ua/vocab/unikalnoe-zdanie-\(sooruzhenie\)/](https://kostroma-diagnostics.ua/vocab/unikalnoe-zdanie-(sooruzhenie)/)
57. Monitorynh unikalnykh zdaniy y sooruzheniy. Retrieved from : <https://smis-expert.com/blog/monitoring-unikalnykh-zdaniy-i-sooruzheniy/>
58. Opasnyy proizvodstvennyy ob'ekt. Retrieved from : <https://ua.wikipedia.org/wiki/>
59. Ydentyfikatsiya OPO y POO. Retrieved from : <https://www.dracar.org/uslugi/identifikatsiya-opo-i-poo/>
60. Krytychesky vazhnyy ob'ekt. Hlavnaia entsyklopediya. Retrieved from : <https://fireman.club/inseklodepia/kriticheski-vazhnyiy-obekt-kvo/>
61. Chto takoe yadernyy ob'ekt. Retrieved from : <http://multilang.etalonline.by/ru/Term/Index/26809?langName=ru&size=25&page=1&ch=%D0%AF&type=3>
62. Yadernaia ustanovka. Retrieved from : <https://ua.wikipedia.org/wiki/%D0%AF%>
63. Konventsyya o fyzycheskoi zashchite yadernoho materyala y yadernykh ustanovok. Retrieved from : [https://www.un.org/ru/documents/decl\\_conv/conventions/nucmat\\_protection.shtml](https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/nucmat_protection.shtml)
64. Zakon Ukrainy «Pro fizychnyy zakhyst yadernykh ustanovok, yadernykh materialiv, radioaktyvnykh vidkhodiv, inshykh dzherel ionizuyuchoho vyprominiuvannia». Retrieved from : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2064-14#Text>
65. Zakon Ukrainy «Pro Statut harnizonnoi ta vartovoi sluzhby Zbroinykh Syl Ukrainy». (1999) Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR), № 22-23, st.196.
66. Azarenko E.V., Honcharenko Yu.Yu., Dyvyznyiuk M.M., Ozhyhanova M.Y. (2018) Zashchita krytycheskoi ynfrastruktury hosudarstva ot terrorysticheskoho vozdeistviya. Kyiv: YHNS NANU, 84 p. (ISBN 978-617-7187-25-6).
67. Azarenko E.V., Honcharenko Yu.Yu., Dyvyznyiuk M.M., Lazarenko S.V., Ozhyhanova M.Y. (2019) Ynfomatyyonno-tekhnicheskyye metody predotvrashcheniya chrezvichaynykh situatsiy terrorysticheskoho kharaktera na ob'ektakh krytycheskoi ynfrastruktury. Chast 1. S yspolzovanyem aktyvnykh ymпульsnykh radyolokatsyyonnykh. Monohrafiya. Kyiv: YHNS NANU. 164 p. ISBN 978-617-7187-33-1
68. Diviziniuk M.M., Yeremenko S.A., Lieftierov O.A., Pruskiy A.V., Strilets V.V., Strilets V.M., Shevchenko R.I. (2022) Teoretychnyy zasady paradyhmy «tsyvilnyi zakhyst». Monohrafiya. Kyiv.: TOV «AZYMUT-PRINT». 335 p. (ISBN 978-617-8015-20-6).

**Рецензент:** доктор технічних наук, професор, заступник начальника О.М. Мірошник, Черкаський інститут пожежної безпеки ім. Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України, Україна

**Автор:** АЗАРЕНКО Олена Василівна  
доктор фізико-математичних наук, професор, заступник керівника  
Науково-дослідний лабораторно-експериментальний центр «БРАНД ТРЕЙД»  
E-mail - [azarenko\\_ev@ukr.net](mailto:azarenko_ev@ukr.net)  
ID ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-2927-5545>

**Автор:** ГОНЧАРЕНКО Юлія Юріївна  
доктор технічних наук, доцент, професор кафедри Європейський університет  
E-mail - [vup@e-u.in.ua](mailto:vup@e-u.in.ua)  
ID ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-2045-0263>

**Автор:** ДІВІЗІНЮК Михайло Михайлович  
доктор фізико-математичних наук, професор, головний науковий співробітник  
Інститут геохімії та навколишнього середовища НАН України  
E-mail - [divizinyuk@ukr.net](mailto:divizinyuk@ukr.net)  
ID ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-5657-2302>

**Автор:** ШЕВЧЕНКО Роман Іванович  
доктор технічних наук, професор, начальник кафедри  
Національний університет цивільного захисту України  
E mail – [shevchenko605@i.ua](mailto:shevchenko605@i.ua)  
ID ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-9634-6943>



**Автор:** ШЕВЧЕНКО Ольга Станіславівна

кандидат технічних наук, провідний фахівець

Національний університет цивільного захисту  
України

E-mail - shevchenkoolga2008@gmail.com

ID ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-2106-5009>

## CHARACTERISTICS OF FACILITIES OF CRITICAL STATE INFRASTRUCTURE (FEATURES OF NUCLEAR AND OTHER STRATEGIC FACILITIES)

O. Azarenko<sup>1</sup>, Yu. Honcharenko<sup>2</sup>, M. Divizynyuk<sup>3</sup>, R. Shevchenko<sup>4</sup>, O. Shevchenko<sup>4</sup>

<sup>1</sup>Scientific-research laboratory-experimental center "BRAND TRADE", Ukraine

<sup>2</sup>European University, Ukraine

<sup>3</sup>Institute of Geochemistry and Environment of the National Academy of Sciences of Ukraine, Ukraine

<sup>4</sup>National University of Civil Defense of Ukraine, Ukraine

*The work defines the objects of the state's critical infrastructure, their relationship with strategic and other dangerous objects and productions. It should be noted that today Ukraine, as a state that defends its independence in the war, faces many different tasks, one of which is the protection of critical infrastructure objects from military-terrorist influence, the solution of which not only saves the lives of civilians, but also ensures the defense of sovereignty, territorial integrity and independent existence of the state. The solution of this task is carried out both in wartime and in peacetime. The problem is to determine the objects of the state's critical infrastructure, in their correlation with strategic and other dangerous objects and productions, which in practice allows determining the priority of their protection in terms of the involvement of technical and material means.*

*Based on the above, the purpose of this article is to determine the relationship between the terms critical infrastructure object, potentially dangerous object, dangerous production object and strategic object, from the standpoint of ensuring their security and countering terrorist threats.*

*The concept of state infrastructure and the process of formation of the term critical infrastructure of the state are considered. The characteristics of the objects of strategic purpose are given. The meaning of the concepts of potentially dangerous, dangerous industrial and critically important objects is analyzed.*

*It is proved that based on the assessment of the constituent parts of the state's critical infrastructure, the concepts of a potentially dangerous object, an object of hazardous production, a critically important object and a strategic object can be considered identical in relation to nuclear objects.*

*Prolonging the reasoning in this way, it is possible to confirm the validity of this identity in relation to other objects of critical infrastructure, for example, hydro and thermal power, petrochemicals and others.*

**Keywords:** critical infrastructure object, nuclear object, terror, dangerous object, protection, concept.